

Thesis Title	Securing Pastoralism in Post-Socialist Mongolia: Herders' Livelihood Strategies in the Context of Climate and Market Uncertainties	
Author	Ms. Enkhbat Bulgan	
Degree	Master of Arts (Sustainable Development)	
Thesis Advisory Committee	Asst. Prof. Dr. Chusak Wittayapak	Chairperson
	Lect. Dr. Pinkaew Laungaramsri	Member

ABSTRACT

Extensive socio-economic, political and environmental changes in the last century in Mongolia have altered to some extent the nomadic way of life. The impacts of both the process of collectivization and de-collectivization have been the biggest triggers for the increased social vulnerability of herders in the country. Pastoral mobility, as a traditional strategy to cope with climatic uncertainties, is now becoming less and less appropriate for pastoralists, due to an increasing sedentarization process that started during the Soviet era and has since been accelerated by market changes.

The aims of this study are: (1) to outline the tradition of mobile herding and pastoral management before the revolution of 1921, and to examine the impacts of collectivization and de-collectivization on pastoral livestock herding management activities during the socialist and capitalist eras, (2) to study the current pastoral herding methods used by the herders in Ikhbulag, including: pasture management, livestock mobility, seasonal pasture-shifting movements and other influencing factors, (3) to examine the various coping strategies that herders use in order to overcome natural disasters and to study the emerging and new livelihood opportunities that have emerged during the transition to a market

economy, and (4) to investigate the relationship between the nomadic people's identity and the changes in mobile herding techniques and technology.

The study finds that although pastoralism itself as an adaptive strategy in response to bad natural conditions, and in the current situation, is becoming more difficult for the herders in Mongolia to practice, due to the problems related to environmental, social and political changes. Traditional risk prevention mechanisms, such as the use of distant *otor* pastures, are becoming problematic due to the fact that these pastures are becoming an increasingly scarce resource due to human and natural factors, and that, although a common resource, their use in practice is mediated through private access and reciprocity. On the other hand, due to the collapse of the state collective system and the Government's recent neo-liberalist agenda, herders have been abandoned by the State and left in the insecure and 'invisible' hands of the market. Once highly dependent on the hay-making arrangements and reserve fodder funds provided by the collectives in the past, herders now face with hardships during *dzud* (hard winter) periods. However, this study also finds that local people are active actors under disaster situations and have been able to adapt to the new situation and find a way to maintain their livelihoods, even in tough circumstances.

The study also explores the diverse and dynamic ways in which people have dealt with these changes, by examining their livelihood strategies. Local people have used a variety of adaptive, preventive and coping strategies as they have encountered hard times, such as diversification of their livelihood sources, migrating to urban areas and establishing rural-urban safety nets. After that the anxiety amongst some scholars regarding the loss of mobility and loss of traditional strategies will also be problematized. In order to escape from the fixed notion of identity, my study tries to deconstruct 'eco-centric' and 'ethno-centric' views of pastoral mobility, revealing that the herders of Ikhbulag use mobility only as a way to satisfy the needs of their livestock, which are the basis of their livelihood, and do not see pastoral mobility as necessary for defining their identity in the case where their livelihoods are insured. At the same time, herders send their children to cities to get educated and trained into an urban lifestyle. At the moment, herders are at a crossroads: while the hardships of a

pastoral existence call the younger generation to the city and its comforts, the city is already overcrowded and itself faces environmental problems. In this case the Government should not simply ignore the herders, but should rather pay more attention to developing the rural infrastructure, rural towns and settlements; to creating employment in the rural areas, as well as introducing a greater number of social services for the herders. Rather than just giving humanitarian relief during disasters, the Government needs to develop the coping capacities of the herders; ready for hard times. Herders also have the right to access development and a better way of life.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การรักษาไว้ซึ่งการเลี้ยงสัตว์ในทุ่งหญ้าในประเทศ
มองโกเลียยุคหลังสังคมนิยม: ยุทธศาสตร์การดำรงชีวิต
ของผู้เลี้ยงปศุสัตว์ในบริบทของความไม่แน่นอนของ
ภูมิอากาศและตลาด

ผู้เขียน

นางสาว เองกะบัด นุลกัน

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาอย่างยั่งยืน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ วิทยากัก ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี กรรมการ

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ-สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมอย่างขนานใหญ่ในประเทศมองโกเลียในศตวรรษที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากภายในวิถีการดำเนินชีวิตแบบย้ายที่ ผลกระทบทั้งที่เกิดจากกระบวนการผลิตร่วมกันและการยกเลิกกระบวนการผลิตร่วมกันเป็นจุดเปลี่ยนที่มีความสำคัญมากที่สุด ที่ทำให้เกิดความเปราะบางทางสังคมมากขึ้นในหมู่ผู้เลี้ยงสัตว์ของประเทศ การย้ายทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์อันเป็นยุทธศาสตร์ที่มีมาแต่ดั้งเดิมในการรับมือกับความไม่แน่นอนของภูมิอากาศ ปัจจุบันกำลังกลายเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมสำหรับผู้เลี้ยงสัตว์ อันเนื่องมาจากมีความพยายามให้มีการตั้งถิ่นฐานอยู่กับที่มากขึ้น ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ยุคอิทธิพลของโซเวียตและได้รับการดำเนินการอย่างเร่งรัดภายใต้การเปลี่ยนแปลงในระบบตลาด

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ (1) ลำดับให้เห็นถึงประเพณีปฏิบัติของการเลี้ยงสัตว์แบบย้ายที่และการจัดการทุ่งหญ้าในช่วงสมัยสังคมนิยมและยุคทุนนิยม (2) เพื่อศึกษาวิธีการเลี้ยงสัตว์ในทุ่งหญ้าที่มีการปฏิบัติกันในหมู่ผู้เลี้ยงสัตว์ในอิกบูดัก รวมถึงการจัดการทุ่งหญ้า การเคลื่อนย้ายสัตว์เลี้ยง การย้ายที่เลี้ยงสัตว์ตามฤดูกาล ตลอดจนปัจจัยอื่นๆ (3) เพื่อตรวจวิเคราะห์ถึงยุทธศาสตร์การรับมือกับปัญหาต่างๆของผู้เลี้ยงสัตว์เพื่อให้ผ่านพ้นปัญหาที่มาจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งศึกษาถึงการสร้างโอกาสสำหรับการดำรงชีวิตแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจแบบตลาด และ (4) เพื่อค้นหาความสัมพันธ์

ระหว่างอัตลักษณ์ของผู้เลี้ยงสัตว์แบบย้ายที่และการเปลี่ยนแปลงในเทคนิคการเลี้ยงสัตว์แบบย้ายที่ และเทคโนโลยีอื่นๆ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า ถึงแม้ระบบการเลี้ยงสัตว์ในทุ่งหญ้าโดยตัวของมันเองแล้ว จะเป็นยุทธศาสตร์การปรับตัวที่ตอบสนองต่อสภาพธรรมชาติที่เลวร้ายก็ตาม แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน มันกลายเป็นความยากลำบากที่บรรดาผู้เลี้ยงสัตว์ในมองโกเลียจะปฏิบัติได้เช่นเดิม ทั้งนี้ เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการเมือง กลไกการป้องกันความเสี่ยงที่มีมาแต่เดิม เช่นการย้ายที่เลี้ยงสัตว์ไปไกลๆที่เรียกว่า *โอดอ* กลับกลายเป็นสิ่งที่ปัญหา อันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ว่า ทุ่งหญ้าเหล่านั้นกำลังกลายเป็นทรัพยากรที่หายากมากขึ้นเรื่อยๆ อันเนื่องมาจากปัจจัยทางธรรมชาติและมนุษย์เอง และถึงแม้ว่าทุ่งหญ้าจะเป็นทรัพยากรส่วนรวม แต่ในทางปฏิบัติการใช้ทุ่งหญ้าเหล่านั้นมักถูกควบคุมโดยเอกชนและระบบการต่างตอบแทนกัน ในอีกด้านหนึ่งนั้น เนื่องจากการล่มสลายของระบบนารวมของรัฐและนโยบายเสรีนิยมใหม่ของรัฐบาล ผู้เลี้ยงสัตว์ถูกทอดทิ้งจากรัฐและถูกปล่อยให้ติดอยู่กับความไม่มั่นคงของ “มือที่มองไม่เห็น” ของระบบตลาด ผู้เลี้ยงสัตว์ที่เมื่อก่อนเคยพึ่งพาการจัดการจัดหาหญ้าเลี้ยงสัตว์และกองทุนสำรองสำหรับหญ้าเลี้ยงสัตว์ที่จัดหาให้โดยระบบนารวมของรัฐ ปัจจุบันต้องเผชิญกับความยากลำบากในช่วงที่มีสภาวะอากาศเลวร้ายที่เรียกว่า *ซูด* ใดๆก็ตาม ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้เลี้ยงสัตว์ในท้องถิ่นทั้งหลายเป็นผู้กระทำการที่ไม่ได้อยู่หนึ่งเลยภายใต้ภัยพิบัติธรรมชาติ พวกเขาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆและหาแนวทางในการรักษาไว้ซึ่งวิถีการดำรงชีวิต ถึงแม้ว่าจะเป็นสภาวะการที่ยากลำบาก

การศึกษานี้ยังได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับแนวทางที่หลากหลายและมีความเป็นพลวัตที่ผู้คนนำมาใช้ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ด้วยการศึกษายุทธศาสตร์ในการดำรงชีวิตของผู้เลี้ยงสัตว์ พบว่าคนท้องถิ่นได้ใช้ยุทธวิธีที่หลากหลายในการปรับตัว ป้องกัน และรับมือ เมื่อต้องเผชิญกับช่วงเวลาที่ยากลำบาก เช่น การสร้างความหลากหลายของแหล่งที่มาของการดำรงชีพ การย้ายถิ่นเข้าไปอยู่ในเขตเมือง และการสร้างระบบคุ้มครองทางสังคมระหว่างเมืองกับชนบท หลังจากนั้น ความวิตกกังวลของบรรดานักวิชาการเกี่ยวกับปัญหาการสูญเสียโอกาสการเคลื่อนย้ายและการสูญเสียยุทธศาสตร์แบบดั้งเดิมจะได้มีการนำมาตั้งเป็นประเด็นปัญหาในการศึกษาต่อไป เพื่อหลีกเลี่ยงจากอัตลักษณ์ที่ตายตัว การศึกษาครั้งนี้ยังได้ก่อสร้างทัศนคติในเชิงนิเวศนิยมและชาติพันธุ์นิยมของการเลี้ยงสัตว์แบบย้ายที่ ทำให้เห็นว่าผู้เลี้ยงสัตว์แห่งอิกนูลักใช้การเคลื่อนย้าย เพียงเพื่อเป็นการตอบสนองการเลี้ยงสัตว์ที่เป็นวิถีการดำรงชีพของพวกเขา มิได้มองว่าการเลี้ยงสัตว์แบบย้ายที่เป็นสิ่งจำเป็นในการนิยามอัตลักษณ์ของพวกเขาในกรณีที่ว่าวิถีการดำรงชีพเริ่มไม่มั่นคง ในขณะที่เดียวกัน คนเลี้ยงสัตว์เหล่านี้ ก็มีการส่งลูกหลานของพวกเขาเข้าไปรับการศึกษาอบรมในการดำเนินชีวิตแบบ

สังคมเมืองด้วย ขณะนี้ ผู้เลี้ยงสัตว์ทั้งหลายกำลังยืนอยู่บนทางแยก กล่าวคือขณะที่ความยากลำบากของการดำรงไว้ซึ่งซึ่งวิธีการดำรงชีพในทุ่งหญ้าเรียกร้องให้คนรุ่นใหม่ให้เข้าไปอยู่ในเมืองที่มีความสะดวกสบายมากกว่า แต่ในเมืองเองก็มีปัญหาของตนเองเช่นกันในแง่ของความแออัดและปัญหาสิ่งแวดล้อม ในกรณีเช่นนี้ รัฐบาลไม่ควรละเลยความสนใจต่อผู้เลี้ยงสัตว์ แต่ควรให้ความเอาใจใส่ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชนบท เมืองในถิ่นชนบท และการตั้งถิ่นฐาน โดยการสร้างการจ้างงานในพื้นที่ชนบท รวมตลอดถึงการนำเอาการบริการทางสังคมด้านต่างๆมาสู่ผู้เลี้ยงสัตว์ทั้งหลาย แทนที่จะทำเพียงแต่การจัดการสิ่งบรรเทาทุกข์ในช่วงที่เกิดภัยพิบัติเท่านั้น รัฐบาลจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถในการรับมือกับปัญหาให้กับผู้เลี้ยงสัตว์ เพื่อให้มีความพร้อมในยามที่ยุ่งยาก ผู้เลี้ยงสัตว์เองก็มีสิทธิในการเข้าถึงการพัฒนาและการมีวิถีชีวิตที่ดีกว่า